

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Peters), 15 juni 1951

Mede voor Stikker.

Tijdens een gesprek met Subardjo hedenmorgen noemde de Minister van Buitenlandse Zaken Uw begrotingsrede 'een pak van ons hart'. Hij zag hierin perspectief voor belangrijke verbetering in de betrekkingen tussen beide landen. Ik vroeg Subardjo of hij zich al enig denkbeeld had gemaakt van de verdere gang van zaken welke ik gaarne in algemene lagen wilde kennen ter definitieve vaststelling van de datum van mijn vertrek. Subardjo antwoordde nog niets definitiefs te kunnen mededelen omdat heden nog eerst het vertrouwensvotum moest worden verkregen, waarna het Kabinet zich over de verhouding met Nederland zou beraden. Wel kon hij mij voorlopig en strikt vertrouwelijk mededeling doen dat er ernstig over werd gedacht professor Supomo binnenkort naar Nederland te zenden om 'het terrein te verkennen'. Supomo achtte hij de aangewezen man omdat Supomo toch voorzitter der commissie is geweest en ook omdat hij Nederland kende en aldaar naam had. Ik vroeg Subardjo voorzichtig of, nu Nederland inzake de Unie de hand had uitgestoken, het niet gevaarlijk zou zijn wanneer Supomo de kwestie West-NG te veel naar voren zou brengen waarbij ik naar voren bracht hoe Nederland aan West-NG beslist vasthield. Ik wees op het gevaar dat de Missie van Supomo dan bij voorbaat tot mislukking gedoemd zou kunnen zijn. Ik kreeg bepaald de indruk dat deze redenering bij Subardjo weerklank vond. Gaarne verneem ik of ik in mijn diplomatiek overleg kan voortgaan op deze weg, want ik stel mij voor, avant het vertrek van Supomo, nog te spreken met hem, Sukiman en natuurlijk Subardjo.

Pellaupessy zal - naar Subardjo mij mededeelde - waarschijnlijk niet aftreden, maar de afgetreden Minister van Justitie a.i. Yamin vervangen. Dit lijkt mij een gunstig teken ten eerste omdat Yamin's invloed in het Kabinet nu geëlimineerd is en ten tweede omdat Pellaupessy full time job zal krijgen en niet bijzonderlijk belast blijft met de kwestie West-NG, ten derde omdat het aanblijven van Pellaupessy in het Kabinet voor ons gunstig is: ik acht hem Nederland welgezind en hij voelde, geloof ik, zelf niets voor zijn Nieuw-Guinea-opdracht.

Daarna kwam de Westerlingaffaire ter sprake. Mede in verband met de hier gepubliceerde mededeling van bevoegde zijde aan de correspondent ANP in Den Haag gedaan, welke mij voor een moeilijke situatie zou kunnen stellen, drong ik erop aan, dat van Indonesische officiële zijde zo min mogelijk over deze kwestie zou worden gepubliceerd. Subardjo zegde dit toe. Zijn reactie op de Westerlingaffaire was 'wij hadden dit allang verwacht' terwijl de omstandigheid dat de fondsen uit Nederland waren gefourneerd, toch wel een pijnlijke indruk maakte. Subardjo vreesde nu, dat de thans in Parijs verblijvende Westerling naar Indo-China zou vertrekken om Generaal de Lattre te 'assisteren' en vandaaruit zijn praktijken in Oost-Indonesië voort te zetten. Ik zeide niet te kunnen begrijpen dat deze Franse Generaal op adviezen van een dergelijk heerschappij gesteld zou zijn. 'Toch schijnt dit zo te zijn', zei Subardjo, die mijn Franse collega erover zou onderhouden. (Gaat U accoord dat ik mijn collega over Westerling inlicht?) Ook vertrouwde men Engeland niet: men was ervan overtuigd dat de Engelsen destijds alle aanleiding hadden gehad om Westerling niet uit Singapore uit te leveren. Tot mijn verwondering merkte Subardjo in eens, en in dit verband, op dat men op Luar Negeri 'een brief over Slingenberg aan het zoeken was'.